

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ วาทกรรมเพศสภาพในแบบเรียนวรรณคดี
ไทยร่วมสมัยในระดับประถมศึกษา

ผู้เขียน นางสาวจิตติมา สุแก้ว

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาอังกฤษ)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ รศ.ดร. สรณี วงศ์เบ็ญสัจจ์ ประธาน
รศ. โรม จิรานุกรม กรรมการ
อ.ดร. ชลาธิป วสุวัต กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิเคราะห์ว่าทกรรมในด้านวจนและอวจนภาษาในการบรรยายลักษณะตัวละครชายหญิงใน 12 บทจากชุดแบบเรียนวรรณคดีลำนำซึ่งเป็นหนังสือประกอบการเรียนวรรณคดีในระดับประถมศึกษา จุดมุ่งหมายในการวิจัยนี้คือ 1) เพื่อค้นหาอุดมการณ์เพศสภาพที่ปรากฏอยู่ในชุดแบบเรียนวรรณคดีลำนำ 2) เพื่อศึกษาการสร้างอุดมการณ์เพศสภาพในชุดแบบเรียนวรรณคดีลำนำ และ 3) เพื่อให้เกิดการตระหนักถึงความสำคัญของอุดมการณ์เพศสภาพในหนังสือแบบเรียนวรรณคดีร่วมสมัยในระดับประถมศึกษา

ผลจากการศึกษาวจนและอวจนภาษาจากทั้ง 12 บทในชุดแบบเรียนวรรณคดีลำนำพบความพยายามที่จะสร้างความเท่าเทียมกันทางเพศ อย่างไรก็ตามพยายามนี้ไร้ผลเนื่องจากภาพเบ็ดเสร็จทางเพศสภาพที่ปรากฏอยู่ในตัวละครชายและหญิง ซึ่งพบได้ในห้าหัวข้อดังต่อไปนี้
1) จำนวนตัวละคร 2) ท่าทางและบุคลิกภาพ 3) กิจกรรม, ความสนใจ และการใช้พื้นที่

4) ความสัมพันธ์ทางสังคม และการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น 5) วิธีการเรียนรู้ ความแตกต่างในการใช้วัจนและอวัจนภาษาแสดงให้เห็นถึงอุดมการณ์เพศสภาพที่ปรากฏอยู่ก่อนแล้วในสังคม ซึ่งเป็นสาเหตุของความไม่เท่าเทียมกันทางเพศ

เนื่องจากอุดมการณ์เพศสภาพเหล่านี้ปรากฏอยู่ในหนังสือแบบเรียนระดับประถมศึกษา ซึ่งบังคับใช้กับนักเรียนทุกคน ภาพเบ็ดเสร็จทางเพศสภาพเหล่านี้จึงจะยังคงดำรงอยู่ในสังคมต่อไปในสังคมไทย ซึ่งจะทำให้การแก้ไขปัญหาเรื่องความไม่เท่าเทียมกันทางเพศทำได้ยากยิ่งขึ้น การศึกษานี้จึงถูกจัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้อ่านได้ตระหนักถึงอุดมการณ์ทางเพศสภาพและความไม่เท่าเทียมกันทางเพศที่ถูกสร้างขึ้นผ่านทางวาทกรรม ผู้จัดทำหวังว่าผลการศึกษานี้จะก่อให้เกิดความเข้าใจที่ดีขึ้นในอิทธิพลของวัจนและอวัจนภาษาที่ใช้ในการเลี้ยงดูเด็ก รวมทั้งทำให้เกิดมุมมองที่กว้างขึ้นในด้านการวิเคราะห์วาทกรรม, การศึกษา และปัญหาทางด้านเพศในเมืองไทย

ผู้ทำการวิจัยขอเสนอแนะให้มีการศึกษาวาทกรรมเพศสภาพ ในแบบเรียนวรรณคดีไทย ร่วมสมัยในระดับชั้นที่สูงขึ้นหรือในแบบเรียนที่ใช้ในวิชาอื่นๆเช่นวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ หรือ สังคมศึกษา เพื่อค้นหาว่ามีภาพเบ็ดเสร็จทางเพศสภาพหรือความไม่เท่าเทียมกันทางเพศในสื่อการเรียนเหล่านี้หรือไม่ ข้อมูลที่มากขึ้นอาจช่วยดึงดูดความสนใจและเป็นหนทางไปสู่ทางออกที่ดีขึ้นสำหรับปัญหาความไม่เท่าเทียมกันทางเพศในเมืองไทย

Independent Study Title Gender Discourse in Contemporary Thai Literature Textbooks at Primary School Levels

Author Miss Thitima Sukaew

Degree Master of Arts (English)

Independent Study Advisory Committee

Assoc.Prof.Dr. Sorani Wongbiasaj Chairperson

Assoc.Prof. Rome Jiranukrom Member

Lect.Dr. Chalathip Wasuwat Member

ABSTRACT

This study is a discourse analysis of verbal and visual language used to describe male and female characters in twelve selected chapters of *Wannakadee Lamnam* which are textbooks used in Thai literature courses at primary level. The objectives of this study, are 1) to find out gender ideologies portrayed in *Wannakadee Lamnam* textbooks; 2) to study the construction of gender ideologies in *Wannakadee Lamnam* textbooks; and 3) to raise awareness of the significance of gender ideologies in contemporary Thai literature textbooks used at primary school levels.

Findings from the analysis of verbal and visual language in 12 chapters from *Wannakadee Lamnam* textbooks show attempts to create gender equalities. Nonetheless, the attempts are in vain because of gender stereotypes embedded in the male and female characters. Gender stereotypes are found in the analyses of five aspects, namely 1. number of characters 2. character traits and mannerisms 3. activities, interests and allocation of space 4. social relationships and interactions

with other characters 5. learning experience. These differences in the use of verbal and visual language imply pre-existing gender ideologies in Thai society resulting in gender biases.

Since these gender stereotypes are portrayed in textbooks used by all Thai students at primary levels, they will persist in Thai society, making it more difficult to eradicate the problem of gender bias. This study is, therefore, to raise awareness of how gender ideologies and gender bias can be inscribed in a discourse. It is hoped that the findings will bring about a better understanding of the influences of verbal and visual language on the socialization of children and broaden the perspectives of interdisciplinary knowledge of discourse analysis, education, and gender issues in Thailand.

It is suggested that more gender discourse should be conducted through contemporary Thai literature textbooks in higher levels or through textbooks used in other subjects such as science, math or social science in order to find out if gender stereotypes or gender bias are also inscribed in these learning materials. Greater information on gender discourse may catch attention and bring about better solution to the problem of gender bias in Thailand.